

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 198/2013-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. apríla 2013 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. O. M., V., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky vo veci vedenej pod sp. zn. IV/1 Gn 511/12 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. O. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. júla 2012 doručená sťažnosť JUDr. O. M., V. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom

Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) vo veci vedenej pod sp. zn. IV/1 Gn 511/12.

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania prečinu krivej výpovede a krivej prisahy podľa § 346 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa mala dopustiť R. M.

Uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru, odboru kriminálnej polície K., sp. zn. ČVS: ORP-383/KP-KK-2011 z 26. októbra 2011 (ďalej len „uznesenie vyšetrovateľa“) bolo trestné oznámenie sťažovateľa podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku odmietnuté. Označené uznesenie vyšetrovateľa napadol sťažovateľ sťažnosťou, ktorá bola uznesením Okresnej prokuratúry K. (ďalej len „okresná prokuratúra“) sp. zn. 1 Pn 316/11 z 2. januára 2012 zamietnutá.

Následne sa sťažovateľ domáhal viacerými podnetmi podľa príslušných ustanovení zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) preskúmania označeného uznesenia okresnej prokuratúry z 2. januára 2012, keďže zastával názor, že prokurátori okresnej prokuratúry mali byť vylúčení z rozhodovania o jeho trestnom oznámení, a teda vo veci rozhodovala prokurátorka, u ktorej sú pochybnosti o jej nezaujatosti. Sťažovateľ taktiež vo svojej sťažnosti proti uzneseniu vyšetrovateľa, ako aj vo svojich podnetoch na preskúmanie postupu prokurátora namietal nesprávne vymedzenie skutku, pre ktorý podal trestné oznámenie.

Posledný, opakovaný podnet sťažovateľa vybavila generálna prokuratúra prípisom sp. zn. IV/1 Gn 511/12 zo 4. mája 2012, v ktorom mu oznámila, že jeho podnet odkladá ako nedôvodný.

Sťažovateľ tvrdí, že postupom generálnej prokuratúry vo veci vedenej pod sp. zn. IV/1 Gn 511/12 došlo k neprípustnému zásahu do jeho práv, a to z dôvodov, ktoré uvádzal už uviedol vo svojej sťažnosti proti uzneseniu vyšetrovateľa, ako aj vo svojich podnetoch na preskúmanie postupu prokurátora.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1.) Základné právo JUDr. O. M. garantované v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sp. zn. IV/1 Gn 511/12 bolo porušené.

2.) Prikazuje sa Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky, aby vo veci opätovne konala a rozhodla.

3.) JUDr. O. M. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 20.000,- eur (dvadsaťtisíc), ktorú sumu je Generálna prokuratúra Slovenskej republiky povinná mu zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie

ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom generálnej prokuratúry pri vybavovaní jeho opakovaného podnetu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre zdôrazňuje, že v zásade nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory príslušného orgánu verejnej moci, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu príslušný orgán verejnej moci vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (m. m. I. ÚS 13/00, II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01). Z ústavného postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať len také rozhodnutia orgánov verejnej moci, prostredníctvom ktorých došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, resp. také, kde k porušeniu základného práva alebo slobody došlo v konaní, ktoré vydaniu samotného rozhodnutia predchádzalo. Skutkové a právne závery príslušného orgánu verejnej moci môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

Zo sťažnosti a z priloženej dokumentácie vyplýva, že sťažovateľ v postavení oznamovateľa podal trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania prečinu krivej výpovede a krivej prisahy podľa § 346 ods. 1 Trestného zákona. Uznesením vyšetrovateľa bolo jeho trestné oznámenie podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku odmietnuté bez toho, aby bolo vznesené obvinenie konkrétnej osobe. Generálna prokuratúra vo veci vedenej pod sp. zn. IV/1 Gn 511/12 prípisom zo 4. mája 2012 vybavila opakovaný podnet sťažovateľa z 29. februára 2012, v ktorom vyjadril nespokojnosť s vybavením svojho trestného oznámenia vyšetrovateľom, ako aj prokurátormi okresnej prokuratúry a Krajskej prokuratúry v P., ktorí sa s postupom a uznesením vyšetrovateľa stotožnili. Sťažovateľ zároveň namietal zaujatosť všetkých prokurátorov okresnej prokuratúry, ako aj nezákonnosť rozhodnutia námestníka krajskej prokuratúry, ktorý uznesením č. k. 1 Kn 323/11-5 z 8. februára 2012 rozhodol o neodňatí jeho veci okresnej prokuratúre. Z obsahu označeného prípisu generálnej prokuratúry (jeho fotokópia tvorí súčasť dokumentácie

predloženej sťažovateľom, pozn.) vyplýva, že prokurátorka generálnej prokuratúry sa opakovaným podnetom sťažovateľa riadne zaoberala a po preskúmaní kompletného spisového materiálu dospela k záveru, že je nedôvodný, a preto ho odložila.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd považoval za potrebné pripomenúť, že v obdobných prípadoch, ako je aj vec sťažovateľa, už viackrát vyslovil právny názor, v zmysle ktorého právo na vznesenie obvinenia a trestné stíhanie inej osoby na základe podaného trestného oznámenia alebo na podanie obžaloby voči nej na súde prokurátorom nie je súčasťou základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (napr. II. ÚS 42/00, II. ÚS 238/02, III. ÚS 198/03). Uvedený článok ústavy garantuje ochranu pred protiústavným postupom orgánov verejnej moci v konaniach, v ktorých sa rozhoduje o subjektívnych právach fyzických osôb alebo právnických osôb.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu súčasťou základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo dotknutej osoby požiadať o ochranu svojich práv príslušné orgány prokuratúry, či už prostredníctvom podnetu, alebo opakovaného podnetu (§ 31 ods. 2 a § 34 ods. 2 zákona o prokuratúre), pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť príslušných orgánov prokuratúry zákonom ustanoveným spôsobom sa takýmto podnetom, resp. opakovaným podnetom zaoberať a o jeho vybavení dotknutú osobu vyrozumieť. Súčasťou tohto práva dotknutej osoby nie je ale právo, aby príslušné orgány prokuratúry jej podnetu, resp. opakovanému podnetu vyhověli (m. m. napr. I. ÚS 40/01, II. ÚS 168/03, III. ÚS 133/06, IV. ÚS 180/09), t. j. za porušenie základného práva na inú právnu ochranu nemožno považovať samo osebe skutočnosť, že prokuratúra podnetu, resp. opakovanému podnetu nevyhoví podľa predstáv jeho pisateľa (napr. I. ÚS 38/02, II. ÚS 358/06, IV. ÚS 28/06 atď.).

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že čl. 6 dohovoru nie je vôbec aplikovateľný na poškodeného v trestnom konaní, ak trestné oznámenie podané údajným poškodeným bolo odložené bez toho, aby bolo začaté trestné stíhanie údajného páchatel'a (Duchoňová proti Českej republike, rozhodnutie z 2. októbra 2006, č. 29858/03, oddiel 1).

Vychádzajúc z dosiaľ uvedeného ústavný súd konštatoval, že v posudzovanom prípade nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, keďže generálna prokuratúra sa zákonom ustanoveným spôsobom zaoberala opakovaným podnetom sťažovateľa a na základe svojich zistení ho prípisom č. k. IV/1 Gn 511/12-7 zo 4. mája 2012 odložila. Rovnako tak nemohlo dôjsť ani k porušeniu práva sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý nie je v súlade s judikatúrou ESĽP na jeho vec aplikovateľný.

Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. apríla 2013